

Krüptovarad selgitatud:

Mida tähendab MiCA teile kui tarbijale

Mis on krüptovara?

Krüptovara on väärtuse või õiguse digitaalne esitus, mida saab üle kanda ja salvestada elektrooniliselt, kasutades hajusraamatu¹ või muud sarnast tehnoloogiat.

Tuntumad krüptovarad on näiteks BTC (Bitcoin) ja ETH (Ethereum), kuid krüptoturg hõlmab paljusid muid varasid, nagu nn stabiilsed krüptovarad², meemimündid³ ja mitteasendatavad tokenid⁴.

ELis reguleeritakse krüptovaraturgude määrusega (MiCA) tegevusi, mis on seotud teatavate krüptovaradega. MiCA üks eesmärke on kehtestada kogu ELis krüptovarade ja teenuste ühtlustatud normid, sealhulgas kaitsta paremini tarbijaid (nt juurdepääs põhjalikule teabele, läbipaistvad kaebuste käsitlemise menetlused jne).

Sõltuvalt krüptovara või krüptovaratteenuste liigist (reguleeritud, reguleerimata) ja teenuseosutajast (nt tegevusloata, väljaspool ELi asuv) võivad teie riskid olla suuremad ja kaitsetase erinev. Enne mistahes liiki krüptovara ostmist või krüptovaratteenuste kasutamist on oluline mõista riske, millega te võite kokku puutuda

Vt Euroopa järelevalveasutuste ühishoiatus riskide kohta lisateabe saamiseks [shorturl.at/M0c0x].

¹ HAJUSRAAMATU TEHNOLOOGIA (DLT):

Hajusraamat on teabe või andmebaasi kirje, mida jagatakse võrgus. Tuntuim hajusraamatu tüüp on plokiarv, mis on selliselt nimetatud, sest see salvestab üksikuid tehinguid rühmades või plokkides, mis on üksteisega ühendatud kronoloogilises järjekorras, et moodustada kett.

Hajusraamatu tehnoloogiat on kasutatud eri liiki varade ülekandmiseks ostja ja müüja vahel.

² STABIILNE KRÜPTOVARA:

Nn stabiilne krüptovara on krüptovara, mille eesmärk on säilitada stabiilne väärtus ühe vara (nt usaldusraha) või mitme vara suhtes. Stabiilne krüptovara ei pruugi aga aja jooksul alati stabiilne olla, eriti halvenenud turutingimustes.

³ MEEMIMÜNDID:

Meemimündid on krüptovarad, mis on nimetatud trendide, humoorikate või lõbusate teemade järgi. Need on tavaliselt loodud kogukonna kaasamiseks ja neid saab kasutada peer-to-peer maksetes, spekulatiivses investeerimises või kauplemises. Paljudel juhtudel on nendega kaasas koomiliste teemadega veebisaidid, mõnikord mõttetud terminid, ning nende loojad ja fännid turundavad kogukonna tunnet, et meelitada teisi.

⁴ MITTEASENDATAVAD TOKENID (NFTd):

Need on ainulaadsed ja mitteasendatavad digivarad, mida hoitakse hajusraamatu võrgus, sealhulgas digikunst ja kollektsiooniobjektid.

Tooted, mis on omavahel asendatavad ja mida turustatakse tarbijatele NFT-na, kuid mis kuuluvad seeriasse või kollektsiooni, ei pruugi olla NFT-d ja võivad seetõttu olla reguleeritud MiCA-ga.

Mis krüptovara on MiCaga reguleeritud ja mis mitte

MiCA hõlmab kolme liiki krüptovara:

- ✓ **E-raha tokenid⁵:** krüptovarad, mille eesmärk on säilitada stabiilne väärtus, järgides ühe ametliku vääringu (nt euro, dollar) väärtust. Kui teil on EMT, on teil õigus saada emitendilt tagasi oma raha täies ulatuses selles valuutas, millele see token viitab.
- ✓ **Varapõhised tokenid⁶:** krüptovarad, mille eesmärk on säilitada stabiilne väärtus, järgides mõnda muud väärtust või õigust või nende kombinatsiooni (nt ametlik vääring, kaubad, muud varad). Varapõhiste tokenite lunastamise aluseks on vara(de) turuväärtus, millele varapõhine token viitab.
- ✓ **Krüptovarad, v.a e-raha tokenid ja varapõhised tokenid⁷:** kasutustokenid ja „muu“ krüptovara, mis kuuluvad MiCA reguleerimisalasse, kuid ei ole e-raha tokenid ega varapõhised tokenid ega muul viisil MiCA kohaldamisalast välja jäetud.

⁵ E-RAHA TOKENID:

- Krüptovara, mille eesmärk on säilitada stabiilne väärtus, viidates ametliku vääringu väärtusele (nt euro, dollar jne)
- Ainult krediitdiasutused või e-raha asutused saavad ELis e-raha tokeneid avalikult pakkuda või taotleda nende kauplemisele võtmist.
- ei anna omanikele intressi;

⁶ VARAGA SEOTUD TOKENID:

- Krüptovarad, mis ei ole EMTd
- Ainult krediitdiasutused või MiCA kohase tegevusloa saanud emitendid saavad ELis varapõhiseid tokeneid avalikult pakkuda või taotleda nende kauplemisele võtmist.
- võib viidata muule varale, sealhulgas ühele või mitmele ametlikule vääringule, muule krüptovarale või nende kombinatsioonile;
- ei anna omanikele intressi

⁷ KASUTUSTOKENID:

Tegemist on krüptovara liigiga, mille ainus eesmärk on anda juurdepääs selle tokeni emitendi pakutavale kaubale või teenusele.

MiCA ei kohaldu järgmist liiki krüptovarade suhtes:

- X Krüptovarad, mis on ainulaadsed ja mitteasendatavad.** Need ei ole kergesti asendatavad ja nende suhtelist väärtust teise krüptovara suhtes ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, võrreldes seda olemasoleva turu või samaväärse varaga (nt virtuaalne kinnisvara, domeeninimed ja ehtsuse kontrolli vajavad esemed). Nn mitteasendatavad tokenid, mis on osa seeriast või kollektsioonist, võivad siiski kuuluda MiCA kohaldamisalasse.
- X Mitteülekantavad tokenid** (nt püsikliendiprogrammide punktid).
- X Krüptovarad, mis juba kuuluvad kehtivate finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide kohaldamisalasse,** näiteks krüptovarad, mis kvalifitseeruvad MiFIDi kohasteks finantsinstrumentideks (nt tuletislepingud, vabalt võõrandatavad väärtpaberid). Nendesse varadesse investeerides kehtivad teile tarbijate/investorite kaitse eeskirjad, mis kohalduvad tokeniseeritud traditsiooniliste finantsvarade suhtes.

! Kui ostate või müüte krüptovara või kasutate krüptovarateenuseid, mis ei ole reguleeritud MiCA või muude ELi finantsteenuseid käsitlevate õigusaktidega, võivad teid ohustada märkimisväärsed riskid ja teie tarbijakaitse on piiratud või puudub üldse.

Krüptovara pakkujad, kellega võite kokku puutuda

ELis reguleeritud krüptovarad ja krüptovarateenuse osutajad:

Need ettevõtjad pakuvad tarbijatele MiCAs reguleeritud tooteid ja teenuseid, sealhulgas varapõhiseid tokeneid, e-raha tokeneid, krüptovara hoidmist ja haldamist ning krüptovara kauplemisplatvormide ja -börside korraldamist (fiat-⁸ või muu krüptovara jaoks). Selleks, et krüptovarateenuse osutajad saaksid ELis tarbijatele teenuseid osutada, peavad nad olema saanud tegevusloa, mis tähendab, et nad peavad vastama juhtimise, kapitali, käitumisreeglite ja tarbijakaitsega seotud erinõuetele.

Saate kontrollida, kas teenuseosutaja on ELis tegevusloa saanud teenuseosutaja, kontrollides ESMA registrit (shorturl.at/zZwVI) ja riikliku finantsjärelevalveasutuse, Finantsinspektsiooni veebilehte (shorturl.at/OcyIQ).

Lisateabe saamiseks tutvuge Euroopa järelevalveasutuste ühishoiatusega „Mida peaksite endalt küsima enne krüptovaradesse investeerimist“ [shorturl.at/M0c0x]

⁸ FIAT:

Fiati valuuta on seaduslik maksevahend ja selle on emiteerinud keskpank, näiteks USA dollar, euro jne, Krüptovara ja Fiat vaheline kauplemine: see viitab fiat-valuutaga krüptovarade ostmisele, müügile või nendega kauplemisele.

ELis tegevusloata krüptovarateenuse osutajad⁹:

Isegi kui MiCA on kehtestatud, võite kokku puutuda krüptovarade ja krüptovarateenustega, mida pakuvad ELis tegevusloata ettevõtjad. Nende ettevõtjate suhtes ei pruugi kehtida tarbijakaitse-eeskirjad, neil võib puududa nõuetekohane juhtimine, kapital või läbipaistvad tegevustavad ja kaitsemeetmed. Seetõttu võivad suureneada pettuse, varade väärhaldamise või maksejõuetuse riskid. See hõlmab ka väljaspool ELi asuvate ettevõtjate pakutavaid krüptovarasid ja teenuseid.

Kui otsustate suhelda tegevusloata ettevõtjatega, pidage meeles, et võite olla seotud märkimisväärsede riskidega ja teie tarbijakaitseõigused võivad olla piiratud või üldse puududa. Te võite kanda kahjumit, teil võib olla piiratud või olematu võimalus oma vara tagasi saada ning vaidluste korral jääda ilma igasugustest õiguskaitsevahenditest.

⁹ TEGEVUSLOATA ETTEVÕTJA:

Kõik ELis tegutsevad ettevõtjad, kellel puudub krüptovaraturgude määrase kohane kehtiv tegevusloa, on ebaseaduslikud. Kuid mitte kõik tegevusloata ettevõtjad, kes osutavad teenuseid, ei ole tingimata ebaseaduslikud (nt pöördpakkumised, täielikult deentraliseeritud ja muud MICARi kohaldamisalast välja jäävad ettevõtjad).